

SAMEN FRIS

LESPAKKET OVER ROKEN, DRINKEN
EN BLOWEN VOOR LEERJAAR 2 OF 3
VAN VMBO, HAVO EN VWO

SNEAK
PREVIEW

TIPS

- Zorg dat alle leerlingen voldoende ruimte krijgen om hun verhaal te doen.
- Zorg dat er geen stoere verhalen over middelengebruik worden verteld door de leerlingen. Zie ook bijlage 2
Tips voor de docent: voeren van een discussie
- Zie bijlage 3 Cijfers middelengebruik jongeren voor de meest recente cijfers van middelengebruik onder jongeren.
- Zie bijlage 9 Factsheets over roken, vaperen, alcohol drinken en blowen.

2. SAMEN FRIS QUIZ MAKEN EN ANTWOORDEN NABESPREKEN

± 40 MIN

INTRODUCTIE

Het eerste onderdeel van deze les is een quiz. We beantwoorden vragen over roken, vaperen, alcohol drinken en blowen. De *Samen Fris Quiz* bestaat uit kennisvragen en vragen waarbij je mening wordt gevraagd. Bij vragen over je mening kies je het antwoord dat het beste bij jou past.

WERKWIJZE

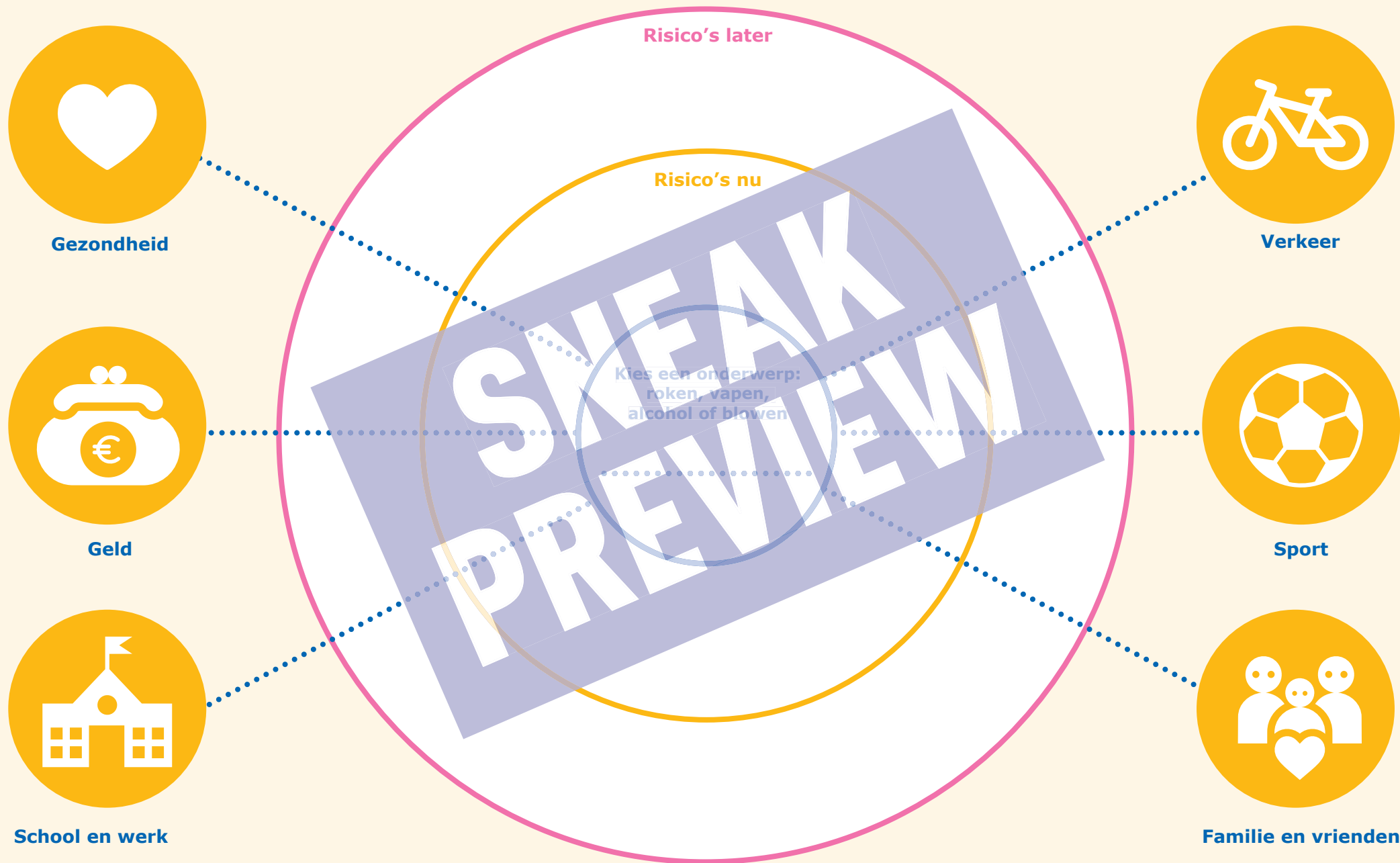
- Presenteren van de vragen (+/- 15 min)
 - Deel de werkbladen 1 *Samen Fris Quiz* uit.
 - Vraag de leerlingen om tijdens de quiz de antwoorden in te vullen op dit werkblad.
 - Presenteer alle quizvragen in de juiste volgorde met behulp van de PowerPoint.
 - Geef de antwoorden pas nadat je alle vragen hebt gesteld.
- Nabespreken van de antwoorden (+/- 25 min)
 - Als alle vragen gesteld zijn, vraag je de leerlingen om hun werkblad te ruilen met hun buur. De buur kijkt de vragen na. Als jij als docent het goede antwoord hebt gegeven vult de buur ook de scorelijst in (naast de antwoorden).
 - Loop de antwoorden samen door. De goede antwoorden staan in de PowerPoint en zijn zwart gearceerd.
 - De laatste 2 vragen gaan over de mening van leerlingen, waarbij geen goede of foute antwoorden mogelijk zijn. Probeer een discussie op gang te brengen.
 - Neem **na elk antwoord** de tijd om er even met de klas over te praten. Vraag de leerlingen waarom zij denken dat het zwart gearceerde antwoord goed is. Laat hen zelf toelichting geven.
 - Na een aantal antwoorden volgt nog een extra dia met toelichting in de vorm van een infographic, animatie of filmpje.
 - Wees je bewust van jouw verantwoordelijkheid om de leerlingen te stimuleren tot gezond gedrag.
- Berekenen van de score
Vraag de leerlingen hun eigen werkblad weer te pakken en de scores bij de goede antwoorden op te tellen.

TIPS

- De leerlingen leren het meest als het goede antwoord uitgebreid wordt uitgelegd en als ze zelf kunnen reflecteren op hun eigen antwoorden.
- Print werkblad 2 Vragen en antwoorden *Samen Fris Quiz* ook uit voor jezelf, dat maakt het nabespreken makkelijker.
- Geef de leerlingen met de hoogste score eventueel een prijs(je).

Mindmap: teken het schema na en vul aan op je eigen manier

TIPS

- Als je kiest voor werkwijze 1 laat de leerlingen dan zelf de stoelen en tafels aan de kant schuiven om tijd te besparen.
- Zorg dat er geen stoere verhalen worden uitgewisseld over middelengebruik. Geef meer aandacht aan standpunten die aansluiten bij gezonde keuzes. Zie ook bijlage 2 Tips en tricks bij een discussie.
- Maak gebruik van bijlage 6 voor extra tips voor de docent bij de afzonderlijke stellingen. En maak gebruik van de factsheets voor het overbrengen van inhoudelijke informatie.

2. HUISWERKOPDRACHT LES 3 VOOR LEERLINGEN EN HUN OUDER(S)/VERZORGER(S)

± 25 MIN

INTRODUCTIE

We hebben net gediscussieerd aan de hand van stellingen over roken, vaperen, alcohol drinken en blowen. Hieruit bleek dat jullie het soms met elkaar eens zijn, maar er soms ook verschillend over denken. Ook bleek dat de feiten soms anders zijn dan je vooraf had gedacht.

We hebben ook besproken dat onze opvattingen niet alleen worden bepaald door wat we weten, maar ook door de mening van mensen die belangrijk voor ons zijn. Weten jullie eigenlijk hoe jullie ouders of opvoeders over deze onderwerpen denken?

Straks krijgen jullie en jullie ouders een huiswerkopdracht: samen praten over roken, vaperen, alcohol drinken en blowen aan de hand van stellingen. Bij deze opdracht krijgen jullie andere stellingen dan net. Je ouders krijgen deze stellingen van mij via de mail.

We gaan de nieuwe stellingen zo in de les voorbespreken, maar eerst bekijken we een filmpje over zo'n gesprek.

WERKWIJZE

- Laat het filmpje Gesprek tussen ouder en kind zien (in de PowerPoint van deze les).
- Kies vooraf hoe je de bespreking van de stellingen gaat begeleiden. Bijvoorbeeld door de leerlingen weer kaartjes omhoog te laten steken of door ze de stellingen eerst te laten bespreken in groepjes of met de buur.
- Lees de eerste stelling voor uit bijlage 7 Stellingen voor ouders en leerlingen. Vraag de leerlingen of ze denken dat hun ouders het eens zijn met deze stelling of niet. Het gaat nu niet om hun eigen mening maar om hoe zij de mening van hun ouders inschatten. Herhaal dit steeds bij elke stelling.
- Laat de leerlingen na het horen van de stelling de tijd nemen om een keuze te maken voor 'eens', 'weet ik niet' en 'niet mee eens'.
- Maak visueel welke keuzes de leerlingen maken. Deel bijvoorbeeld het schoolbord in de kolommen 'eens', 'weet ik niet' en 'niet eens' en vraag één leerling de totalen in de kolommen te noteren.
- Bespreek elke stelling apart met de leerlingen na. Vraag aan verschillende leerlingen waarom zij voor bepaalde antwoorden gekozen hebben.

TIP

Wees consistent met het voorlezen van de zin: Denk je dat je ouders het met deze stelling eens zijn of niet? Deze opdracht kan lastig zijn omdat het niet gaat om wat de leerlingen zelf denken maar om wat zij denken dat hun ouders vinden. Door deze zin steeds te herhalen wordt dit makkelijker.

SAMEN FRIS QUIZ

DOE MEE AAN DE FRISSE QUIZ

Wat denk jij?

Is de Samen Fris Quiz afgelopen? Wissel het werkblad met jouw buur om jouw antwoorden na te laten kijken.

Zet een rondje om (GOED) of om (FOUT)

Vraag	Vul hieronder het antwoord in	Zijn de antwoorden goed of fout?
1		
2		
3		
4		
5		
6		
7		
8		
9		
10		
11		

Hoeveel antwoorden heb je goed?

DOCENTENHANDLEIDING

LES 2

LEERDOELEN

- Leerlingen noemen de risico's van roken, vaperen, alcohol drinken en blowen die zij kennen (risicoperceptie)
- Leerlingen onderzoeken de risico's van roken, vaperen, alcohol drinken en blowen door een mindmap te maken en meerkeuzevragen te ontwikkelen (risicoperceptie)

MATERIALEN

Uit de digitale docentenomgeving

- PowerPoint les 2 (met format mindmap)
- Bijlage 4 Mindmap maken
- Bijlage 5 Wat zijn goede bronnen?
- Bijlage 9 Factsheets over roken, vaperen, alcohol drinken en blowen (eventueel)

Andere materialen

- Grote vellen wit ongelinieerd papier (A3-formaat of flip-over), 1 vel per groepje
- Verschillende kleuren stiften of pennen
- Computer of tablet voor leerlingen om informatie op te zoeken
- Blanco A4'tjes voor het noteren van de meerkeuzevragen, 1 A4'tje per groepje

ONDERDELEN LES 2

1. Mindmap maken in groepjes
2. Mindmap aanvullen met brononderzoek en eventueel met factsheets
3. Quizvragen bedenken
4. Afronding les 2

1. MINDMAP MAKEN IN GROEPJES

± 10 MIN

INTRODUCTIE

Vorige week is jullie kennis getest met een quiz. Ook hebben we gekeken naar de risico's van roken, vaperen, alcohol drinken en blowen. Vandaag gaan we ons verder verdiepen in deze risico's. We beginnen met het maken van een mindmap om te ontdekken hoeveel we eigenlijk al weten over de verschillende risico's.

We doen dit in groepjes van 4 (of meer). Elk groepje maakt een mindmap over 1 van de 4 middelen.

WERKWIJZE

- Verdeel de klas in groepjes van 4. Doe dit zelf om tijd te besparen en te voorkomen dat een stoer groepje de overhand krijgt.
- Kies per groepje een middel: roken, vaperen, alcohol drinken of blowen. Zorg dat alle middelen ongeveer evenveel aan bod komen.
- Deel de grote vellen papier en de gekleurde pennen of stiften uit.
- Bespreek hoe een mindmap gemaakt wordt. Gebruik hierbij het format voor een mindmap in de PowerPoint van deze les. Zie ook bijlage 4 Mindmap maken.
- Loop rond tijdens het maken van de mindmap en check of leerlingen zich serieus focussen op de risico's van roken, vaperen, alcohol drinken of blowen.

TIP

Hang het flip-overvel uit de vorige les op met de afspraken over een veilige werkwijze.

Beste ouder(s) of verzorger(s) van leerlingen uit klas [] ,

Uw kind heeft inmiddels drie lessen van **Samen Fris** gevolgd.

In les 2 werkte de klas aan een groepsopdracht over de risico's van roken, vaperen, alcohol en blowen. In les 3 bespraken de leerlingen verschillende meningen en ideeën hierover. Daarna bereidde je kind de tweede huiswerkopdracht voor. Aan de hand van stellingen bedacht hij of zij hoe u als ouder over deze onderwerpen denkt.

Onderzoek laat zien dat het belangrijk is dat kinderen weten hoe hun ouders hierover denken. Duidelijke regels helpen ook: kinderen beginnen later en gebruiken minder.

GEZAMENLIJKE HUISWERKOPDRACHT

Ga met uw kind in gesprek over jullie ideeën over roken, vaperen, alcohol en blowen. Gebruik de stellingen die uw kind in de les heeft voorbereid.

Onderstaande stellingen en tips voor het gesprek vindt u terug op:

helderopvoeden.nl/samenfris/praktisch

Stellingen huiswerkopdracht 2 Samen Fris

Kies een paar van deze stellingen uit samen over te praten. Zijn jullie het met de stelling eens? Waarom wel of waarom niet? Ga in gesprek met elkaar en probeer elkaars standpunt te begrijpen.

- 1. Roken, vaperen, alcohol drinken of blowen wordt extra aantrekkelijk als je het verbiedt.**
- 2. Jongeren onder de 18 zijn verstandig genoeg om zelf te bepalen of ze alcohol drinken.**
- 3. Je hebt als ouder geen invloed op het rook- en drinkgedrag van je kind.**
- 4. De regels van mijn ouders gelden overal, ook bij anderen.**
- 5. Alcohol drinken voor je 18e kan niet zo veel kwaad, vroeger gebeurde het ook.**

Extra stellingen

Deze stellingen zijn niet verplicht voor de huiswerkopdracht. U kunt er zelf voor kiezen om deze wel of niet te bespreken met uw kind.

- 6. Ouders die zelf alcohol drinken of roken, kunnen het hun kind niet verbieden**
- 7. Als je je niet aan de afspraken houdt, dan mag dit gevolgen hebben**
- 8. Door het stellen van regels komt de goede band tussen ouder en kind in gevaar**

U ontvangt deze e-mail als onderdeel van het lespakket *Samen Fris* dat uw kind de komende weken op school volgt. Dit lespakket is ontwikkeld door het Trimbos-instituut en wordt op verzoek van de school uitgevoerd.